



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaë, 1661

Titulus I. De foro competente & jurisdictionis ordinariæ potestate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

CAP. II.

EX proximo Lateranensi Concilio a pia & salubris... CAP. III.

Idem fructus aut alias res ecclesiasticas ut clericus per... CAP. III.

Tempore obitus, beneficii fructus transeant ad successores... CAP. III.

NOSTRA intentionis nunquam fuit, quod quisvis quos... CAP. III.

Concl. Later. sess. Dominicus de Soto q. 3. art. 6. lib. 10. hoc... CAP. III.

Uvacantium beneficiarum fructus debent coarctari in Ecclesia... CAP. III.

F I N I S .



SEPTIMI DECRE- TALIIUM LIBER SECUNDUS.

TITULUS I. DE FORO COMPETENTI ET JURISDICTIONIS ORDINARIAE POTESTATE.

MARTINUS QUINTUS. Latic in clericos nulla potestas & ideo Ecclesiasticorum cause in foro jurisdictionis ordinarie debent decidi.

CAPUT I.

AD reprimendas insolentias transgressorum, eorumque praesumptionem refr...

rum bona, nulla sit attributa potestas, prae-textu huiusmodi, quod afferant in suis dominis ad se pertinere co-
 eccite via facti, quae vere & sic attendata afferuntur, et-
 iam in quocunque loco sacro vel religioso, quantum-
 que Deo dicato, ex quacunque causa, etiam si ratio-
 ne delationis corporis Christi, collationis Sacramentum,
 & beneficiorum Ecclesiasticorum venditionis facta-
 rum, aut aliarum rerum, & bonorum ad Ecclesias, & Ec-
 clesiasticas personas pertinentium quomodocumque, etiam
 si sola negatione vel affirmatione facti interveniat, & ad
 eos recurratur, cognitionem ad se spectare, pro eo quod
 factum & novitas, qua praetenduntur, etiam sine alia vio-
 lentia, quamvis in loco spirituali, & in loco sacro sive
 religioso, eo quod inmediate ut praetenduntur, spiritua-
 liter non existant: propterea ministris Ecclesiae, & perso-
 nas Ecclesiasticas, quantumcumque res, causa, vel occasio
 unde dependent & derivantur, pia, facta, vel Ecclesiastica
 sit aut spiritualis, ad forum suum, & ipsarum cognitio-
 nem trahunt, & respondere cogunt: nec non procurato-
 res fiscales in curiis temporalibus multoties agere procu-
 rant, ad quos (quod deterius est) nonnulli praetati & per-
 sonae Ecclesiasticae, in superbiam & elationem dati, ad su-
 perandam & sibi subiciendum per tales inventiones &
 cautelam alias personas Ecclesiasticas & religiosas, ha-
 bent plerumque recursum; & propterea in eisdem regnis,
 & terris, civitatibus, castris, & locis, auctoritas & iurisdic-
 tio Ecclesiastica penitus absorbetur: & nihilominus
 ipsi laici iudices alios laicos in foro Ecclesiastico su-
 per rebus quantumcumque Ecclesiasticis vel spiritualibus
 & concernentibus immediate Ecclesiasticas perso-
 nas, ne respondeant, & iudicibus Ecclesiasticis, ne cogno-
 scent inhibitiones fieri sub gravibus poenis temporalibus
 faciunt, & procurant & si secus fecerunt, emendam
 pecuniariam excessivam exigere, ac vastatores in domibus,
 & aliis piis locis Ecclesiasticis, & religiosis, inducere,
 ac loca ipsa, personasque Ecclesiasticas, ioculis &
 paramentis Ecclesiasticis, & bonis mobilibus, ac aliis
 spoliare, illaque vendere & alienare, fructus quoque, & pro-
 ventus ad temporalitatem ad manus suas ponere, nec
 non diversas injurias & molestias reales & personales
 eisdem personis Ecclesiasticis inferre non verentur, in
 Dei offensam, animarum suarum periculum, Ecclesiasti-
 cae libertatis vilipendium, & plurimorum gravamen,
 praedictum, & iacturam. Nos igitur adversus talia praesum-
 ptionum temeritatem, remedia apponere, & super his
 salubriter providere cupientes, ac concilii a Milevitano,
 ac saec. record. Innocentii Papae III. praedecessoris nostri
 constitutionibus super hoc editis, auctoritate Apostolica,
 ex certa scientia, hac nostra irrefragabili constitutione
 perpetuo duratura, tenore praesentium statuimus, deter-
 minamus, ac etiam ordinamus, quod omnes & singulae
 personae Ecclesiasticae, seculares & regulares, ordinum
 quorumlibet, quacumque exceptione suffulta, etiam si Pa-
 triarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, vel alia
 quavis praesulgeant dignitate, quae aliam personam
 Ecclesiasticam, collegium, vel conventum, in actione reali,
 mixta, vel personali, civili vel criminali, etiam occa-
 sione cuiuscumque, summisionis, etiam iuramento vallata,
 vel alias ad forum sive iudicium laicale, directe vel indire-
 cte (de qua in foro Ecclesiastico ordinari consueverit)
 possit, vel debeat, de iure, vel de consuetudine, aut alias
 cognoscit, trahere praesumpserit, causam ipsam, & omne
 jus eius, sive eis, in possessorio vel petitorio, in re vel ad
 rem, causa vel occasione huiusmodi quomodolibet com-
 petens, eo ipso perdat penitus & amittant, & singulae
 personae, excommunicationis; capitula vero & conventus,
 suspensionis & interdicti sententias incurrant ipso
 facto: & si personae ipsae, & eis in praemissis adherentes &
 servientes, in aliquo rebelles fuerint, & incontinenti non

obedierint, omnes illas per prius interdictas, & interdic-
 tionum Ecclesiasticarum quomodocumque, quae ab eis
 habentur, & in quibus, & ad quae jus quomodolibet con-
 tituit, & inhabilitationem ad alia in publicis, & in
 coarctari & compelli volumus auctoritate. Etiam
 omnes & singulos iudices & executores, commo-
 dates, dominia, laicos, & laicales personas, postquam
 ceptum fuerit de non jurisdictione eorum, ac prius
 apparet huiusmodi cognitionem ad eos de iure non
 spectare, talia praesumentes, & ea fieri mandantes, factum
 nomine & mandato facta rata habentes, vel in
 tendis dantes auxilium, consilium, vel favorem, quocumque
 praesumentes, dignitatis gradus, conditiones vel con-
 ditionis existant, seculares personas, quocumque
 singulos officiales, quocumque, nomine, & nomine
 filiaris, & privatae personas, quae praemissas per-
 tentiam incurere volumus ipso facto, & in
 dem sententias, per alium quam per Romanam
 Pontificem, praeterquam in moris articulo confirmari, non
 valeat, sive possit: & praemissa omnia, non tantum
 futura, sed etiam ad praesens, & presentia, & auctoritate
 auctoritate memorata; quodque, etiam, procuratoribus
 laicis causarum Cu. Camerae Apostolicae contra ipsas
 in praemissis delinquentibus informatione praestata,
 per se vel alium seu alios, agere & procedere nullatenus
 liceat, nihilominus concedentes.

Vibanns Sextus.

*Laici iudices in privilegiis & extraneis clericis in rebus
 suis sine culpa sacrilegi clericis bannire auctoritate.*

CAP. II.

Quia, sicut displicentis & acceptivus, normaliter
 rum partium Principes, Marchiones, Duces, Comes,
 Barones, & alii nobiles, nec non potestates, Episcopi,
 & alii nobiles, Advocati, Rationes, Iudices,
 Consules, alijque officiales & consiliiarii, in
 forum, terrarum, castrorum, & aliorum locorum, ubi
 que laici & laicales personae dominium vel iurisdic-
 tionem in temporalibus obtinentes, nec non ipsarum
 locorum communium, & oppidorum, castrorum, villarum,
 & aliorum locorum universitates, non solum ipsarum
 laicis in clericis & personis Ecclesiasticis & Romanae
 Pontificis, bona nulla sit attributa potestas, nihilominus
 Ecclesiae, etiam interdum in dignitate, & in
 meritate propria bannire, seu relegare, aut praedictas
 non verentur. Nos adversus temeritatem, impudenter
 remedium apponere cupientes, omnes & singulos
 praesumentes, & ea fieri mandantes, seu eorum
 vel mandato facta rata habentes, vel in eis
 dantes, auxilium, consilium, vel favorem, si
 sonae fuerint, cuiuscumque praesumentes, & in
 vel conditionis existant, earum videlicet singulas, & ipsas
 communitates vel universitates, quocumque
 singulos earum communitatum, & universitatum
 reos, capitaneos, bajulos, & alios, & alios
 iudices, consules, & officiales, quocumque, & alios
 feantur, ac consiliaarios, & privatae personas, quae
 modi sacrilegij principales, & alios, & alios
 communicationis sententias incurere, nec non
 bet eandem communicationem, seu universitatem, &
 la ipsorum Principum, Marchionum, Ducum, Comitum,
 Baronum, nobilium, & aliorum quocumque, laicorum
 & laicarum personarum talia praesumentes, & alios
 talia herent, civitates, terras, oppida, castra, & alia
 Ecclesiastico interdictione subiacere volumus ipso
 lasque ab eisdem sententias per alium quam per Romanam
 Pontificem, praeterquam in moris articulo, postquam
 vi, nec interdictionem huiusmodi per alium etiam
 Romae 4. Id. Decembris. 1562.

Leo Decimus in Concilio Lateranensi.

Exemptio privilegii abbas Cantuariensis

a. Gratian. in c. continua. 21. q. 1. & in c. futuram. 12. quass. 1.



subreptantes, & impunitatem scelerum simulantes, quamobrem eorum casus jurisdictioni Ecclesiasticae deferenda tradantur.

CAP. III.

Regimini universalis Ecclesie (disponente Domino) praevidentes, iuxta pastoralis officii debitum, libenter intendimus utilitatibus subditorum, & ad conferendam libertatem Ecclesiasticam, & removendam scandalis ponendam concordiam, & nutriendam quietem inter Ecclesiarum praetatos & eorum subditos, eo promissus Apostolica sollicitudinis studio adhibemus, quo diffensionem talium fore dispendiosam experientia comprobatur, necnon indulta pariter & privilegia eidem subditis in ipsorum praetatorum dispendium, tam per praedecessores nostros, quam sedem Apostolicam concessa, ita libenter moderamus, ne exinde scandala procedant, neve ex his ulli detur materia malignandi, & persona Ecclesiasticae a bono obedientiae, necnon divini persequerantur servitii nullatenus retrahantur. Saenimper ad nostrum relatio fide digna pervenit auditum, quod Canonici Parisiensi, & Cathedralium, & collegiarum Ecclesiarum, & alii clerici seculares plura praesumant, quae ipsis in familiam non parvam pariant, & aliis inferunt laesiones, pretextu exemptionis & libertatis a dicta sede, obtenta, ordinum correctiones & ordinationes subreptant, ac eorum forum sive iudicium declinant, nonnulli etiam impunitatem suorum excessuum per privilegium exemptionis obtinere sperantes, excessus ipsos committere non verentur, quos, nisi per exemptionem qua gaudent, crederent se defendendi, nullatenus fuissent commisituri.

Hinc itaque accidit, ut propter eorum audaciam, qui pretextu privilegii exemptionis impunitatem excessuum obtinere confidentes, nonnulla multoties committunt enormia, per quae plurimum distamur Ecclesia, & scandala gravia generantur, possunt autem cum talia per eos, ad quos horum spectat correctio, in correctam remanent, seu illi ad quos spectat illa punire, negligunt. Nos volentes, ne eo pretextu delicta remaneant impunita, verbo huiusmodi necessarium adhibere medelam, sacro approbante Concilio statimus, ut de cetero illi, quibus exemptionum correctio & puniatio a dicta sede demandata est, circa illam vigilantiter intendant, & diligenter officii sibi commissi debitum exequantur, & quamprimum eis exemptos ipsos deliquisse legitime constiterit, ita eisdem exemptos delinquentes puniant, quod iidem exempti metu poenae a suis arceantur insolentis, & alii eorum exemplo perterriti profluere ad similia merito perhorrescant.

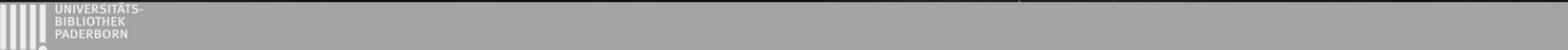
Et si circa hoc negligentes fuerint dioecetani & alii locorum ordinarii, eisdem, quibus exemptionum correctio huiusmodi committitur, personaliter, si illorum copia & notitia haberi poterit, aliquo, vel si nullus in partibus exemptionum ipsorum certus iudex fuerit, eos quorum sus in praemissis interesse putaverint, per eisdem publicum, cathedralium seu aliarum Ecclesiarum locorum, in quibus exemptionum iudices huiusmodi residere, seu nulla eorumdem exemptionum iudicibus existentibus, ipsos exemptos deliquisse contigerit, valvis assignandum, moneant, ut ipsi tales exemptos delinquentes & criminosos puniant & castigent, infra competentem terminum, momentum ipsorum arbitrio moderandum. Et si ipsi muniti in hoc negligentes fuerint, & id adimplere neglexerint, seu recusaverint, tunc ut in eo in quo deliquerint puniantur, cognitione huiusmodi ea vice sint privati, & se non intromittant ullatenus de eisdem: sed dioecetani & alii locorum ordinarii huiusmodi, contra tales exemptos delinquentes & criminosos, auctoritate nostra ad inquisitionem, vel per accusationem, sine aliquibus tormentis, procedere, & testes per se ipsos examinare possint, ac processum ipsum (quem ratione lo-

lenitatis juris, praeterquam ratione citationis omissa, dummodo delictum alias rite probatum fuerit, nullum allegari vel dici posse prohibemus, sed per eos habitum, clausum, & eorum sigillo munitum, ad sedem Apostolicam exant, ipsorum exemptorum delinquentium expensis, etiam in ipso processu factis, ad quarum solutionem ordinarii ipsi possint eosdem inquisitos & accusatos compellere, per proprium vel alium nuncium quantum citius destinare procurent) apud eandem sedem, per Romanum Pontificem vel alium, cui duxerit committendum, diligenter examinandum, & ita culpabiles repositos quod ad condemnationem, vel propter sufficientia iudicia, propter quae ad torturam pro veritate exquirenda procedi valeat, ad ipsos dioecetanos seu ordinarios, per eos auctoritate nostra in causa inquisitionis seu accusationis ulterius legitime procedendum, & causam ipsam, prout iustum fuerit, terminandam remittendum. Notarii autem dictae sedis, quorum officium in ipsis primis Ecclesie iudiciis, a Felice record. Clem. Papa I. ad sanctissimum Petrum a perquirenda atque conscribenda noticiis institutum, ad Proto-notariatus officium assumpti, habitum & rochetum deferentes, & alii nostri & dictae sedis officiales, actu sua officia exercentes, tam in civilibus quam criminalibus, ab omni ordinariorum jurisdictione sunt exempti. Alii vero Notarii habitum Proto-notariatus non deferentes, nisi illum infra trimestre, post praesentium publicationem assumpserint, & ipsi ac alii in posterum assumendi, habitum & rochetum huiusmodi continue non gestantes, atque alii nostri & dictae sedis officiales officia sua actu non exercentes, tam in criminalibus quam in civilibus, ratione caedae summam 25 Ducatorum auri de Camera non excedentis duntaxat, eorundem dioecetanos & ordinariorum jurisdictioni subiacent. In civilibus vero causis summam huiusmodi excedentibus plena gaudeant exemptione, & a dictorum dioecetanos & ordinariorum jurisdictione penitus sint exempti.

Dignum quoque, & etiam congruum arbitrantur quod ex sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium familiaribus illi duntaxat privilegio exemptionis gaudeant, quia quid domestici & continui sunt commensales, vel ab eisdem Cardinalibus ad ipsorum exequenda negotia missi, vel qui recreationis causa ad tempus a Romana Curia absentes fuerint, ceteris vero etiam familiaritatis literas habentibus, quo minus coercionis dioecetanos & ordinariorum eorundem subiacent, familiaritatis huiusmodi privilegium nullatenus suffragetur, & cum eisdem dioecetanis, ut monasteria monialium sedi Apostolicae immediate subiecta, in eorum dioecibus consistentis, semel in anno visitare possint, per constitutionem in Concilio Viennensi editam, quae incipit: Attendentes, plena fuerit data facultas, illam innovamus, ac exemptionibus & privilegiis quibuscunque non obstantibus, districte servari precipimus & mandamus. Per praemissa quoque eisdem dioecetanis & ordinariis, casibus quibus in exemptos a iure jurisdictione concessa est, nullatenus praedictum generetur. Exemptiones autem de cetero abique rationabili causa, & quorum interest minime curatis, pro tempore concessas, nullius roboris & momenti esse decernimus.

Et cum Ecclesiasticus ordo confundatur, si sua unicuique jurisdictione non servetur, ordinariorum jurisdictioni (quantum cum Deo possumus) favere, ac litibus finem celeriter imponi, & litigantium immoderatis sumptibus & expensis parci fatigandos, statimus & or-

Proto-notariatus officium in primis Ecclesia promissum a beato Clemente ad sanctissimum Marcellinum officio perquirenda atque scribenda fuit institutum, ut legitur in historia d. Clementis Papa & Fabiani. Vide Luc. de Penna, in rub. de magistris sermorum, Cod. lib. 2.



dicamus, quod singulae causae, tam spirituales quam civiles & mixtae, forum Ecclesiasticum quomodolibet concernentes; & beneficiae (dummodo beneficia ipsa generaliter reservata non fuerint, & ipsorum singulorum beneficiorum fructus, redditus, & proventus 2. ducatorum auri de Camera, secundum communem estimationem, velorem annum non excedant) in prima instantia extra Romanam Curiam, & in partibus, coram ordinariis locorum duntaxat cognosci & terminari, ita quod nulli ante definitivam sententiam liceat appellare, nec appellatio (si fuerit emissã) nullatenus admitti, nisi ab interlocutoria quae vim habeat definitiva, vel à gravamine minimè concernente negotium principale, quod per appellationem à definitiva sententia reparari non possit: nisi alter colligantium adversarii sui potentia merito perhorrescens, seu alia probabili & honesta causa, aliter quam per proprium juramentum saltem semiplene probata, coram ordinario non auderet litigare. Eo enim casu causa ipsa, etiam appellationum, in dicta Curia etiam in prima instantia, committi & cognosci & terminari possint. Alioquin appellaciones, & illarum etiam aliarum causarum huiusmodi commissiones in posterum, & quicquid inde secutum fuerit, nullius sint roboris & momenti. Iudices autem & conservatores à sede Apostolica deputati, si in altero iurium gradu non fuerint, esseorem partibus non suspectum, ab ipsis partibus vel eorum altera requisiti, sumere, & secundum eas relationem iudicare teneantur.

CAP. IV.

Constitutiones editae contra Principes seculares iurisdictioni Ecclesiasticae libertatem impediunt, confirmantur & immutantur.

Et quia saepius & multiplex ratione percipimus, quam plurimas Ecclesias, & illis praesidentes Episcopos, tam citra quam ultra montes, vexari in eorum iurisdictionibus, iuribus & dominiis, ac iurbari à domicellis, Principibus, & nobilibus eorundem, qui sub colore iuris patronatus, quod in beneficiis Ecclesiasticis habere consueverunt, nullo privilegio Apostolico suffulti, sine ordinariorum collationibus & literis, & absque aliquo saltem colorato titulo, beneficia non solum clericis, sed etiam laicis conferre, sacerdotes & clericos delinquentes ad eorum libitum punire, decimas omnium rerum, & aliam quarum solutionem de iure teneantur, ac cathedralium, & alia quae legis dioecelanae & iurisdictionis sunt, & ad ipsos Episcopos duntaxat pertinent, temere auferre, fraudare, usurpare, seu ut praemissa sunt mandare, ac ipsa & fructus quoscunque nec à civitatibus, terris & locis eorum extrahantur prohibere, feuda, possessiones, & praedia occupare, & indebitè delimitare, sed ad feuda & bona ipsarum Ecclesiarum eis concedendum, ac Ecclesiastica personis per eos nominatis conferendum, minis & terroribus, ac aliis viis indirectis inducere & compellere, & alia quam plurima damna, iniurias, & injurias, Ecclesiis & earum praelatis ac clericis praefatis inferri, non modo permittere, sed etiam expresse mandare praesumant. Attendentes igitur quod laicis in clericis & personis Ecclesiasticis, ac bona Ecclesiastica, non est attributa facultas, atque aequum & iustum esse, ut in eos iura insurgant, qui illa offendere praesumunt.

Nec non considerantes quantum ex his tam nostro & Apostolice sedis honori, quam personarum Ecclesiasticarum quieto & prospero statui, non sine dampnanda perniciè derogetur, ac cupientes eos, quos ad observantiam iurium virtutum premia non inducant, tam adjectarum exaggeratione poenarum, quam adjectarum de novo formidine à temerariis ausibus refrenare, omnes & singulas constitutiones, quae super decimarum solutione, & contra violatores & raptores Ecclesiarum, & incendiarios, agrorum depopulatores, & tam S. R. E. Cardinales, quam venerabiles fratres nostros Episcopos, & alias personas Ecclesiasticas, seculares & regales, & quoscunque detinentes, & eorum iurisdictionem & libertatem impediunt, & in eorum libertatem exercitio perturbant, aut eos in eorum libertatem conferendum beneficia Ecclesiastica impedire, & conferendum, auralias de illis pro illorum libertate disponendum, & feuda ac bona Ecclesiastica in beneficium concedendum, aut illis reddendum, & eas compellentes, nec non statuta contra libertatem iurisdictionis facientes, & ad praemissa auxilium, consilium, favorem praestantes, haec tenentur emendant, immutentur.

Et cum ea ne dum iuri contraria, sed etiam iurisdictioni libertati opprobriosa sint quampresentium & vestra, ut de officio nobis creditur dignam Deo praesentem, & de rationem, affectibus & monitis personarum Regem, Duces, Marchiones, Comes, & alios quoscunque alios aliterius cuiuscunque nobilitatis eminentiae, potentiae, seu potestatis, excellentiae, & dignitatis existentis, attendere horum in Deum eodem in virtute sanctae obedientiae mandata, & constitutiones praedictas observari, & facere ut ea subiectis inviolabiliter observari, quaeque contra easdem contra iura non obstante, si divina obedientia & iurisdictioni Apostolice debitam vim voluerint impendere, collationes de dictis beneficiis se factis nullatenus nihilominus esse decernimus, & illis personis inhabetis ad alia beneficia Ecclesiastica non minus, nec cum eis super hoc per se iurisdictionem praesentem statuatur. Mature quoque committentes quibus praesentibus ad eos ascensionem, & officii per legatos ad dioeceses Episcopos distribuerent, non solum in tota Ecclesia per orbem constitui, eosdem Episcopos in totam sollicitudinis vocando, omnia gratiam debitam per Patriarchas, Primares, Archiepiscopos & Episcopos iam canonicis fuerit diffinitum, per eos non modo correctione & controversarum decideret, & decernendo, ac mandatorum Domini observantia, sed etiam de depravata corrigerentur, & illa faceret, ut non deponis penis subiaceret, cum conveniret in ea quae Republicam Christianam concernunt, & in reos, desiderantes canones ipsos firmare, & in eodem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis & Episcopis distribuitur in iungimus, ut de officio ad mandatum Deo possint reddere rationem, Capite Curiae & Synodos huiusmodi fieri mandantes, quatenus privilegio non obstantibus in iurisdictione observantiam, & praesentem quoad Consilium provinciae, & in quibus singulis triennialis fieri mandamus, & in quibus temporibus accedere debere decernimus, & in quibus fuerit quacunque contraria non obstantibus. Ita hoc autem negligentibus, per nos in eadem intentione se novum incurrat. Et cum ecclesiastica Concilio vniuersali edita, quae incipit, *Incipit*, ut Pontificis dignitatem honorem serventur, & in eadem, ne Ecclesiis cathedralibus (sive quae in aedibus esse non possunt) privatis, ac deo & Patriarchiano careantibus, de aliquibus personis, & personis religiosi provideretur, constituto eorum iurisdictionem in iurisdictionem observari debere volumus, & in quibus, nisi aliqua iusta causa in constitutione apparetur approbanda, alias duxerimus facere. Et in quibus quicquid contra praemissa, vel aliquid praesentem contigerit attentari, irritum & inane decernimus, & in contraria quacunque constitutione vel privilegio vel astantibus.

fonas Ecclesiasticas, seculares & regales, & quoscunque detinentes, & eorum iurisdictionem & libertatem impediunt, & in eorum libertatem exercitio perturbant, aut eos in eorum libertatem conferendum beneficia Ecclesiastica impedire, & conferendum, auralias de illis pro illorum libertate disponendum, & feuda ac bona Ecclesiastica in beneficium concedendum, aut illis reddendum, & eas compellentes, nec non statuta contra libertatem iurisdictionis facientes, & ad praemissa auxilium, consilium, favorem praestantes, haec tenentur emendant, immutentur.

Et cum ea ne dum iuri contraria, sed etiam iurisdictioni libertati opprobriosa sint quampresentium & vestra, ut de officio nobis creditur dignam Deo praesentem, & de rationem, affectibus & monitis personarum Regem, Duces, Marchiones, Comes, & alios quoscunque alios aliterius cuiuscunque nobilitatis eminentiae, potentiae, seu potestatis, excellentiae, & dignitatis existentis, attendere horum in Deum eodem in virtute sanctae obedientiae mandata, & constitutiones praedictas observari, & facere ut ea subiectis inviolabiliter observari, quaeque contra easdem contra iura non obstante, si divina obedientia & iurisdictioni Apostolice debitam vim voluerint impendere, collationes de dictis beneficiis se factis nullatenus nihilominus esse decernimus, & illis personis inhabetis ad alia beneficia Ecclesiastica non minus, nec cum eis super hoc per se iurisdictionem praesentem statuatur. Mature quoque committentes quibus praesentibus ad eos ascensionem, & officii per legatos ad dioeceses Episcopos distribuerent, non solum in tota Ecclesia per orbem constitui, eosdem Episcopos in totam sollicitudinis vocando, omnia gratiam debitam per Patriarchas, Primares, Archiepiscopos & Episcopos iam canonicis fuerit diffinitum, per eos non modo correctione & controversarum decideret, & decernendo, ac mandatorum Domini observantia, sed etiam de depravata corrigerentur, & illa faceret, ut non deponis penis subiaceret, cum conveniret in ea quae Republicam Christianam concernunt, & in reos, desiderantes canones ipsos firmare, & in eodem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis & Episcopis distribuitur in iungimus, ut de officio ad mandatum Deo possint reddere rationem, Capite Curiae & Synodos huiusmodi fieri mandantes, quatenus privilegio non obstantibus in iurisdictione observantiam, & praesentem quoad Consilium provinciae, & in quibus singulis triennialis fieri mandamus, & in quibus temporibus accedere debere decernimus, & in quibus fuerit quacunque contraria non obstantibus. Ita hoc autem negligentibus, per nos in eadem intentione se novum incurrat. Et cum ecclesiastica Concilio vniuersali edita, quae incipit, *Incipit*, ut Pontificis dignitatem honorem serventur, & in eadem, ne Ecclesiis cathedralibus (sive quae in aedibus esse non possunt) privatis, ac deo & Patriarchiano careantibus, de aliquibus personis, & personis religiosi provideretur, constituto eorum iurisdictionem in iurisdictionem observari debere volumus, & in quibus, nisi aliqua iusta causa in constitutione apparetur approbanda, alias duxerimus facere. Et in quibus quicquid contra praemissa, vel aliquid praesentem contigerit attentari, irritum & inane decernimus, & in contraria quacunque constitutione vel privilegio vel astantibus.

Fius Quartus.
Ordinariorum iurisdictioni libertatem impediunt, & in eorum libertatem exercitio perturbant, aut eos in eorum libertatem conferendum beneficia Ecclesiastica impedire, & conferendum, auralias de illis pro illorum libertate disponendum, & feuda ac bona Ecclesiastica in beneficium concedendum, aut illis reddendum, & eas compellentes, nec non statuta contra libertatem iurisdictionis facientes, & ad praemissa auxilium, consilium, favorem praestantes, haec tenentur emendant, immutentur.

CAP. V.

Romanus Pontifex, precipuus aequitas & religionis
 affector, facultates & gratias ab Apostolica sede
 concessas, ex quibus tempore procedente animarum
 pericula, & inter catholicos officia debito mature revocare
 voluit, pro sui pastoralis officii debito mature revocare
 conluevit. Sane nonnulli locorum ordinarii nuper ad
 audientiam nostram referri curarunt, quod in quam plu-
 ribus Regni Siciliae circa & ultra Phatum, & aliis Chri-
 stiani nominis civitatibus & locis magna Graecorum tam
 religioforum & secularium clericorum, quam laicorum
 multitudo reperitur, qui Ecclesiae Graecae mores & ritus
 observantes, sequentesque proprios ejusdem nationis Prae-
 sbyteros habere ac illis, non autem locorum ordinariis sub-
 esse, sed immanitatum, aliorumque privilegiorum sibi
 per seel. rec. Leonem X. Paulum III. Iulium etiam III.
 & forsitan alios Romanos Pontifices praedecessores nos-
 tros, & dictam sedem antiquitus concessorum praetextu,
 se ab eorum ordinariarum jurisdictione & superio-
 ritate exemptos esse praetendentes, impunitate sibi pro-
 pugnata, in diversas haereticas, nefariasque opiniones, &
 obfusa delimitata passim prolabantur, afferentes in-
 ter alias eorum blasphemias, nullum esse defunctorum
 purgatorium, Rom. Pont. aliquam in eos jurisdictionem
 vel auctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo
 concessas idam ante, Ecclesiasticas sententias & cen-
 suras ab eo latas spernentes, sanctissimae Deigenitricis vir-
 ginis Mariae, beatorum Apostolorum, & aliorum Dei
 sanctorum festivitates ab Ecclesia Rom. sanctisque Pa-
 tribus ordinatas non observantes, sanctissimum Eucha-
 ristiae Sacramentum suis infantibus in Baptismo exhiben-
 tes, inhumata defunctorum cadavera superstitione qua-
 dam impia, & plus quam barbarica de sepulchris eruentes,
 igneque comburentes, ordinariarum locorum, quos habi-
 tant, visitationem, jurisdictionemque contemnentes,
 Ecclesiasticam disciplinam perturbantes; ac demum
 hujusmodi aliisque suis opinionibus erroneis atque sa-
 crilegis populos Latinos inficientes, correctionem Legiti-
 mam sive praesente exemptionis clypeo repellentes, in
 suis impietatibus, abususque contemescunt & immori-
 untur, in suarum, vicinorumque populorum, praesertim
 simplicium animarum perniciem, & scandalum pluri-
 morum. Nos igitur providè considerantes, ejusdem se-
 dis intentionem nunquam fuisse, exemptionem, aliudve
 privilegium a se concessum iri, ut inde scelerum impu-
 nitas & animarum periculum emeigat, abusus & peri-
 cula hujusmodi, quantum cum Deo possumus, tempe-
 stive obviare volentes, ac quia nuncunquam exemptionem,
 aliorumque privilegiorum dictis Graecis, eorumque
 Praelatis, & clericis, Abbatibus, & aliis tam sancti Ba-
 silii & alterius ordinis regularibus, quam secularibus,
 ac etiam laicis personis quocunque nomine nuncupatis,
 per praefatos & alios quoscumque Rom. Pont. praedeces-
 sores nostros, ac nos, & sedem praefatam in genere vel in
 specie haecenus concessorum, ac etiam iteratis vicibus
 approbatorum, & innovatorum, literarumque desuper
 confectorum, & inde secutorum tenores praesentibus
 pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, & ex
 certa scientia nostra, ac de Apostolice potestatis pleni-
 tudine, omnes & singulas exemptiones, ac prout illas
 concernunt, desuper confectas literas praefatas, ad hoc
 videlicet, ut ipsi locorum ordinarii quascunque Graeco-
 rum Ecclesias, Monasteria, prioratus, & alia pia loca, iam
 secularia quam civilis ordinis regularia, eorumque Prae-
 latos, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, ac majori di-
 gnitate praesulcant, necnon Abbates, Rectores, Ministros,
 & quavis alias ejusdem nationis personas in suis civi-
 tatibus & dioc. consistentes, quoties opus fuerit, visita-
 re, ac in illis suam ordinariam jurisdictionem, plenam-
 que & omnimodam superioritatem, in his quae Dei cul-
 tum, Sacramentorum administrationem, & animarum

salutem, haereticum extirpationem concernunt, exer-
 cere & exequi libere & licite valeant, reliquis ipsorum
 Graecorum in divinis celebrandis, aliisque ritibus a sede
 Apostolica approbatis, necnon privilegiis & gratiis Apo-
 stolicis intactis remanentibus, auctoritate Apostolica,
 tenore praesentium perpetuo revocamus, cassamus, &
 annullamus, ac revocatas, cassatas, & annullatas esse,
 nec ipsi Graecis clericis vel laicis, eorumque praelatis, Ec-
 clesiis, cenobiis, aut aliis piis locis in aliquo suffragati,
 sed illos omnes & singulos locorum, in quibus moram
 traxerint, ordinariarum visitationi, correctioni, puni-
 tioni, jurisdictioni, & omnimoda superioritati in prae-
 missis subesse, illisque tanquam superioribus suis, suam-
 que animarum pastoralium humiliter obedire. Datum,
 Rom. 16. Febr. 1564.

TITVLVS II.
 DE INVASORIBVS ET OCCVPA-
 TIBVS HONORVM ECCLESIAE.

Clemens VI.

*Tractor excommunicationis & interdicti penam, beneficii & pri-
 vilegii acutor occupantes & detinentes bona Ecclesiae.*

CAP. I.

Esse solemus adhibere vigilantiam, ne quarumli-
 bet Ecclesiarum iura deperant, ex debito nostri
 officii tenemur: in manutendendis tamen, defen-
 dendis, recuperandisque occupatis iuribus Ecclesiarum Ro-
 manae, sponz nostrae, quae, disponente Domino, caput
 omnium & magistris, ceteris altiori dignitate excellens,
 majoribus est iuvanda praesidiis, & amplioribus hono-
 ribus atrolenda, esse debemus solliciti & attenti. Ad
 obviandum igitur pervertis illorum conatibus, qui sibi
 commoda, non se commodos patrimonii beati Petri in
 Tuscia, quod iuris & proprietatis ejusdem Ecclesiae fore,
 ac eidem immediate subesse dignoscitur, applicantes,
 temere civitates, castra, & villas ejusdem patrimonii ad
 eandem Ecclesiam pertinencia, eorumque dominium,
 superioritatem, advocacionem, capitaneatum, & jurisdic-
 tionem in ipsius Ecclesiae grave praedictum contra con-
 stituciones & ordinationes, olim per seel. record. Viba-
 num IV. & Joannem XXII. ac diversos alios Roma-
 nos Pontifices praedecessores nostros editas, non verentur
 diversis exquisitis coloribus occupare, & sibi in eisdem
 dominium, superioritatem, & praeminentiam vendi-
 dicare: hac perpetua constitutione sancimus, ut nulla
 civitas, vel communitas, nullaque singularis persona,
 cujuscunque conditionis vel status existat, deinceps in ali-
 quibus civitatibus, castris, seu villis ipsius patrimonii
 ad praedictam Romanam Ecclesiam spectantibus, domi-
 nium, superioritatem, capitaneatum, advocacionem, ju-
 risdictionem, seu aliquam praesidentiam, seu praeminentiam,
 praetextu cujusque venditionis, submissionis, recom-
 mendationis, concessionis, recognitionis, obligacionis,
 contractus vel pacti, aut cujusvis alterius negocii
 abique auctoritate sedis Apostolicae speciali recipere
 audeat, vel sibi dominium, praesidentiam, capitaneatum,
 seu jurisdictionem in praedictis civitatibus, castris, seu vil-
 lis, ex quavis occasione seu causa quomodolibet vendi-
 care: quodque civitates & singulares persone, summissio-
 nes, suppositiones, & subjectiones, quascunque jam
 in eas factas & receptas, seu de facto, cum de jure non te-
 neant, quomodolibet attentatas, dimittere tenean-
 tur, nec civitates, castra, seu loca alia quae se eis, ut pra-
 mittitur, submitterant, vel quomodolibet subjecerint,
 virtute submissionis & suppositionis alienius, vel cu-
 jusvis contractus titulo valeant retinere, nullaque universi-
 tas, seu communitas civitatis, castri, seu villae Ecclesiae
 Romanae subiecta, in terris patrimonii constituta, alicui

